

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Neînțelegerile.

Sibiu, 15 Noembrie n.

Ne-am bucurat totdeauna, când am văzut că din rândurile politicienilor maghiari iasă câte unul mai inimos și cu steagul păcii în mână începe propaganda pentru delăturarea neînțelegerilor ce există între Maghiari și celelalte naționalități din patrie, pentru împăcarea lor, ca în viitor împreună și în bună înțelegere să muncească spre binele și fericirea patriei comune. Atât de departe am mers în onorarea bunelor intențiuni manifestate din partea acestor corbi albi, încât pe unul dintre ei, pe cel mai de seamă, pe bătrânul Mocsary Lajos, l-am distins cu cea mai desăvârșită încredere, alegându-l noi deputat la dietă, în cercul electoral al generalului Doda, după ce ai săi nu au mai voit să-l aleagă nici unde, și chiar și din demnitatea de president al partidului independist l-au silit să demisioneze, tocmai pentru că propaga ideea împăcării cu naționalitățile nemaghiare.

Această singură întâmplare ajunge, pentru că să înțeleagă toți cei ce vreau și pot să înțeleagă, că dacă e vorba de împăcare cu Maghiarii, de delăturarea neînțelegerilor cari au existat și există încă între Maghiari și cei de altă naționalitate, — apoi ceice pun bețe în roate, ceice perhoreșchează împăcarea, sunt Maghiarii, nu naționalitățile celelalte. N'a fost caz, ca la un singur pas făcut din parte maghiară spre împăcare, să nu fi răspuns naționalitățile cu zece pași, făcuți spre ei, în dragă voce și cu inimă curată, conduse de firma convingere, că împăcarea e necesară, și pentru ele, și pentru Maghiari.

Nu punctul cutare ori cutare din programul politic al Românilor împiedică deci împăcarea, — după

cum crede domnul Horváth József Lajos, cel mai nou reprezentant maghiar al ideii de împăcare, al cărui interesant articol l-am publicat în numărul penultim al ziarului nostru, — ci regretabilul fapt, că din parte maghiară nu se dorește, în vremi normale, nici o împăcare, ci numai o supunere necondiționată, o renunțare la toate drepturile de competență naționalităților, — iar de împăcare se face vorbă de regulă numai atunci, când politicienii maghiari ajung în strâmtoare și li-ar prinde bine sprijinul naționalităților, pentru a să arăta tari în afară.

Necesitatea unei înțelegeri, unei împăcări cu Maghiarii, noi Români am recunoscut-o totdeauna, o recunoaștem și astăzi, dar pentru a o vedea realizată, nu putem merge și mai departe în reducerea pretenșiunilor noastre îndreptățite, pentru că nu mai avem decât una singură: conservarea noastră națională. Abandonându-o și pe aceasta, ne-am subscris singuri sentința de moarte, ca popor român. Aici e de căutat cheia înțelegerii. Recunoașcă politica maghiară aceea ce vedem că recunoaște domnul Horváth în articolul cu care ne-a onorat: *îndreptățirea de a-și avea și naționalitățile cultura lor proprie, și datorința statului de a le promova cultura din buni statului*, întocmai ca pe cea maghiară, și pacea și buna înțelegere între Maghiari și cei de altă limbă la moment e legată. Cu vorbe însă, cu promisiuni, mai mult ori mai puțin ademenitoare, nu se poate face nici o împăcare cu ele, precum nici prin acte de teroare nu mai pot să fie, nici zdrobite, nici amuțite.

Izvorul neînțelegerilor să nu se caute deci la noi, Români, cari dorim din toată inima împăcarea cu Maghiarii, și nici la celelalte naționalități nemaghiare din patrie, ci la aceia dintre Maghiarii, durere, foarte număroși, cari nu sunt stă-

pâniți decât de o singură dorință: de a vedea contopite toate naționalitățile nemaghiare în națiunea maghiară, pentru a fi în patria aceea comună numai un popor, cu o singură limbă, cea maghiară. Aceștia trebuie deci deșteptați din visul lor utopic și aduși la convingerea, că doresc un lucru cu totul imposibil, pentru că astăzi nu se mai desnaționalizează nici un popor, nici de voie, nici de silă, ci din contră, cu cât sunt mai mari eforturile de a-l desnaționaliza, cu atât mai bine se deșteaptă în el conștiința națională și puterea de a rezista tuturor încercărilor și tuturor ispitelor. Cei patruzece de ani și mai bine de viață constituțională formează dovada cea mai eclatantă despre zădărniciile tuturor încercărilor de a ne maghiariza, pe noi, Nemaghiarii, pentru că cu toate că alta nu s'a făcut în chestia de naționalitate, decât s'au luat măsuri de desnaționalizare, toate naționalitățile nemaghiare stau astăzi mai bine în privința conștiinței naționale, decât înainte cu 40 de ani. Să se sisteze deci această luptă de desnaționalizare, și de altcum stearpă în efectele ei, și atunci toate neînțelegerile au să dispară dela sine, și împăcarea, atât de dorită și de noi, își va face intrarea între noi și-și va aduce bogatele roade, din cari toți vom putea gusta, fără deosebire de limbă și de lege.

Lămurire.

Unele dintre ziarele noastre, mai întâiu „Tribuna” din Arad și apoi „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, publică știrea neexactă, că eu aș fi fost trimis la Budapesta din partea I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului nostru Ioan Meșianu, ca în persoană să duc dlui ministru Apponyi conclusele congresului na-

țional-bisericesc, respective concludul luat în chestiunea limbei de catehizare. Și apoi, după obiceiul românesc, urmează insinuări, lecții și atacuri, cari numai seriozitate nu denotă din partea persei române. Pentru a se convinge cetitorii noștri de neexactitatea știrii publicate, dau următoarea lămurire bazată pe acte oficiale:

1. Eu am fost esmis la Budapesta prin rezoluția consistorială din 23 Iulie v. a. c. nr. 8350 Școl. în mai multe afaceri școlare pendente la ministerul de culte. Nu mi-am putut îndeplini această esmisiune mai curând din simplul motiv, că peste vară mai unul, mai altul dintre referenții de resort, erau duși în concediu.

2. Conclul congresului nostru național-bisericesc adus în chestiunea limbei de catehizare în școlile de stat s'a expedit prin postă ministrului de culte și instrucțiune publică cu hârtia consistorului metropolitan din 19 Octombrie v. a. c. nr. 473 M. Guvernul pe baza dreptului său de supremă inspecțiune a reclamat și în trecut toate conclusele sinodale și congresuale, cari concluse i s'au și trimis.

3. Am căutat să vorbesc și cu dl ministru Apponyi și m'am silit a-l convinge despre unele păreri greșite ce-și formase pe baza comunicatelor ziaristice de regulă tendențioase. Că ce anume am vorbit și ce a zis dl ministru, cel puțin deocamdată, nu aparține publicității. Nu este adevărat însă, că ar fi făcut unele declarațiuni de natură amenințătoare la adresa bisericii noastre pentru cazul, că va rămânea și mai departe la guvern.

Din aceste ori ce om nepreocupat se poate convinge, că: 1. La Budapesta n'am fost trimis din partea I. P. S. Sale, ci din partea consistorului. 2. Esmiterea mea din Iulie a. c. nu stă în nici o legătură

FOIȘOARĂ.

Reprivere istorică

asupra formării legii românești. Originea cuvântului Vlah și Cara-Vlah.

(Urmare).

Vechiul istoric maghiar Simon Géza, vorbind despre Săcui în timpurile după venirea lor, ne spune că ar fi mestecați cu Români și ar fi deprins literile lor, și nu avem de ce ne mira când istoricul Bruno de Querfurt în epistola s'a către împăratul Henric II. a. 1008, — Giesebrecht, Deutsche Kaiserzeit. 1008. II. 690, — vorbind despre ocuparea Ardealului prin Stul Stefan, Ardealul îl numește Ungaria năgră, ear pe Săcui, cari locuind mestecați cu Români, au primit portul lor, îi numește Unguri negri. „Audivi etiam de nigris Ungis, ed quos, que nuncquam frustra sancti Petri prima legatio venit”.

Istoria ne spune apriat, că Stul Stefan a cucerit și supus Ardealul bătând pe Gyula, — pe Keán, dela care a luat nește cetăți întărite prin natură, dăruiind lucrurile prețioase bisericilor din Alba Iulia (Albensis). A purtat Stul Stefan luptă cu Ahtum, care era puternic și care a oprit transportarea sărei pe Muraș pe seama regelui și care în Tergul Murașului a întemeiat o mănăstire după rital grecesc, cu hramul lui Ion Botezătorul, despre ce auzind regele, a atăcat în numele catolicis-

mului Ardealul pentru convertirea săcuilor și a celor de rit grecesc aducând preoți catolici, deunde apoi persecuțiile cele multe și întemeierea Muntenei și a Moldovei.

Cu toate că istoria ne spune clar că Stul Stefan a cucerit numai Ardealul (celelalte părți ale Ungariei erau cucerite) nefăcând alte cuceriri, totuși istoricul maghiar Marczali Henric zice: că pe Unguri negri nu i permis la nici un cas să i călăme în Ungaria, ci cel mult s'ar putea înțelege sub ei Kazarii sau altă viță din Orient. Pe semne dlui Marczali Henric nu-i convine numirea de negru pe care au avut-o numai Români și cel mult au putut să o primească și Săcuii primind portul Românilor. Admițând așa ceva, multe din frumusețile teorii s'ar prăbuși de sine. Sritorul contemporan Bruno de Querfurt ajungând în Polonia din călătoria sa făcută în Ungaria, deunde își scrie epistola, nu poate să înțeleagă alte popoare decât pe cele din Ungaria, dela care a și plecat, și zădărnica e toată truda dlui Marczali, de a merge prin orient după Ungaria năgră și negri ungri, căci aici e vorba de Ardeal și popoarele ce locuiau pe atunci aici, de români și poate chiar de săcuii, având portul Românilor cu cari erau amestecați, ba chiar și Slavii din partea orientală a Ungariei de azi s'a numit Marahanito — slavi — slavi negri.

O dovadă puternică despre sfîrea noastră aicea este și noțiunea de Ardeal în modul de judecată a poporului care corespunde unei stări anterioare cuceririi.

Așa Românul sub Ardeal înțeleg numai o parte din el, ear cele lalte părți le numește și acum ca în vechime după Voivodate, așa avem: țara Oltului, țara Bărsii, țara Oașului, țara Hațegului, țara Țopilor, etc. ear sub Ardeal se înțelege ținutul Sibiu până la Orăștie cu ținutul Albei Iulii, adică țara lui Keán, pe care cuprinzându-o, Stul Stefan, împreună cu cetățile întărite prin natură (cari după părerea mea la nici un cas nu pot fi altfel decât Alba Iulia, Vurpăr, Cârna, Săsciori, Laz, deoarece acestea cetăți sunt întărite prin natură, precum le descriu scriitorii cei vechi, acestea cetăți sunt încunjurate de dealuri cu păduri și trebuia să treacă omul prin păduri pentru a putea ajunge la ele, de unde Transilvania-Transilvania, ear unguri zic erdő elve). Afându-să unele din acestea cetăți pe vărfuri de dealuri, (Vurpăr, Săsciori, Căpâlna) ear altele pe coline mai înalte dela poalele dealurilor și fiind ținutul dintre acestea cetăți un triunghiul mare, s'a numit ținutul, de sub pădure, adică erdő alja, de unde noi avem numirea de Ardeal. Tot acest teritoriu îl numesc sașii: „Unter-wald” adică subpădure. Acest ținut de subpădure l-a dăruit Stul Stefan unui moș al său, care după ținut s'a numit „Erdő-yi Zoltán”.

Știm, că în vremile mai vechi, o localitate sat, sau oraș, adesea primea numele posesorului, și schimbându-se stăpânul se schimba și numele. Așa vedem, că orașul roman Auraria minor este botezat de Slavi Zlatna, dela zlato-aur, orașul ro-

man Apulum reînființat de Slavi se numește Bel — grad-cetatea albă (Alba Iulia) tradus ung. Fehérvár. Ajungând sub stăpânirea lui Gyula, s'a numește Gyula Fehérvár, iar Nemții îi zic Karlsburg dela împ. Carol al V, care a renovat cetatea. Namai Români mai păstrează forma originală de Băl-grad avută dinainte de cucerire.

Istoria ne spune, că Stul Stefan bate pe ducele Keán, după ce cuprinde niște cetăți întărite prin natură, iar auriturile dobândite le dăruiește bisericilor din Alba Iulia, ai cărei preoți erau ținuți să pomenască pe rege și să amintească faptele sale.

Oare care să fi fost acestea cetăți și care să fi fost reședința lui Keán?

După toată probabilitatea reședința ducelui Keán a fost satul Chean de azi, la depărtare de 2 ore de Alba-Iulia, de oarece în hotarul Cheanului se văd și azi urmele bogatelor băi de aur exploatate chiar și pe timpul Romanilor, și e foarte natural că ducelul Chean (Keán) aici să-și fi ales reședința, în ținutul cel mai bogat de unde a rămas și numele locului de Chean. Tot aproape se află cetățile întărite prin natură: Căpâlna, Laz, Săsciori, Vurpăr, unde pretutindenea se văd cetățile în ruine azezate pe vărfuri de deal. Și așa e natural, că ducelul Chean posedând minele de aur din Chean, avea multe lucruri prețioase în aur, pe cari le dăruiește bisericilor din Alba-Iulia, adică acelei mai aproape de Chean.

(Va urma.)

cu conclusele congresului din Octombrie a. c. și în fine, că congresul congresual adus în chestiunea catehizării a fost trimis din partea consistorului metropolitan prin postă, prin urmare nu l-am dus eu în traistă.

Ziarele noastre ar face bine, dacă nu și-ar întemeia scrisul lor pe vorbe de pe stradă și dacă peste tot afacerile bisericesti școlare le-ar tracta cu mai multă discrețiune și scrupulositate.

Sibiu, la 1 Noemvrie v. 1909.

Lazar Triteanu
as. cons.

Crisa. În urma rupturii întâmplătoare seara în partidul kossuthist, prezidentul camerei, dl Justh, și-a dat demisia, împreună cu viceprezidenții. Ședința de Vineri a dietei a deschis o decizie un prezident de etate, care a pus la ordinea zilei alegerea prezidentului și a viceprezidenților pe Sâmbătă, când a fost ales prezident kossuthistul Gál Sándor cu 201 voturi față de Justh, care a primit 152 voturi, iar viceprezidenți au fost aleși Návay și Rakovsky. Dieta s'a prorogată apoi, până după rezolvarea crizei. Ministrii Kossuth și Andrássy vor fi primiți astăzi, Luni, în audiență, iar prim-ministrul Wekerle a fost primit ieri. Se crede, că în zilele următoare guvernul va fi de nou numit, în actuala sa formațiune. Guvernul va cere indemnitate dela dietă. Dacă nu i se va, dieta va fi disolvată și se vor face alegeri noi.

Scrisoarea

protopresbiterului Simeon Popescu, prof. în București, trimisă clericilor absolvenți în anul 1883/4 cu ocazia anului convenirii lor colegiale de 25 ani.

Dragii mei colegi! Un pătrar de veac s'a străcurat de când ați plecat la drum: voioși, entuziaști, gata să înfrunțați ori ce greutăți și primejdii, având deviza: înainte, tot înainte!

Dacă în viața unui popor un pătrar de veac este un bagatel, în viața individului acest pătrar este o perioadă întreagă, legată de multe și pentru ei mari și hotărâtoare evenimente. Cu aplicare la noi, iubii colegi, fiecare din noi, în acest lung curs al vremii, a întâmpinat în cale și greutăți și restriște, dar și izbânzi, obținute prin vrednicie. Aceste sunt pentru noi epoce individuale, de care strâns legată e viața noastră.

Ați plecat mulți împreună, toți tineri, întovărășiți de dragostea și de urările de bine ale celor bătrâni, cari, câțiva ani am avut mulțumirea să vă fim povăzitori și pregătitori pentru lunga cale a vieții. Ați plecat la drum, dar nu toți ați răzbit, nu toți ați ajuns la capet. Unii au rămas în drum, doborâți de osteneală. Cu ei, ca tovarăși credincioși, au rămas și cei mai mulți dintre noi, foștii voștri dascăli. Bucuria ajungerii la ținta dorită este, deci, turburată de lipsa celor rămași în urmă, aducându-ne aminte că și noi, cei cari am ajuns până aici, vom rămâne mai curând ori mai târziu, lăsând calea liberă pentru alții, cari vin cu puteri tinere pentru continuarea drumului, pe care noi am umblat. Și e nobil și strălucit acest drum, fiindcă cei ce merg pe el poartă, fiecare, făclia luminării unui întreg. Fie ca profesori, fie ca preoți, fie ca profesori și preoți, Voi, dragii mei, foști elevi și acum împreună nevoitori, ați străbătut această cale a luminării neamului așa după cum v'am indicat-o noi, profesorii voștri și am practicat-o alături cu voi, ca tovarăși de muncă — după ce ați ieșit de sub conducerea noastră și ați devenit înșiși profesori, fie de pe catedră, fie de pe amvon. Și cei puțini dintre noi, dintre bătrâni, cari din mila Celui Preaînalt am fost învredniciți să vă vedem un pătrar de veac muncind voiniceste, și adunând bogate rodiri pe altarul națiunii, astăzi privim cu mulțumire și cu legitimă mândrie la voi. Căci pentru noi cea mai frumoasă răsplătă a ostenelelor noastre este aceea, pe care o simțim văzându-vă și din vedere luând încredințarea, că noi viețuim în voi și prin voi trecem la nemurire, aici pe pământ. Că doar sămânța sănătoasă, pe care noi bătrânii am sămănat-o în sufletele voastre, a rodit înșutit și înmiit, și din acest rod voi sămănați mai departe, perpetuând lumina noastră, viața noastră, ființa noastră, intelectuală și morală, care este acum a voastră și prin voi a generațiunilor viitoare: voi v'ați indentificat sufletește cu noi, și cu voi se indentifică elevii voștri și elevii elevilor voștri.

Și, ca un bun prilej d'a vă da seama de izbânzile ce ați dobândit prin muncă și a vă oferi puterile pentru continuarea muncii mântuitoare de suflete, fericiți sun-

teți să folosiți ocazia spre a vă intruni cu toții sub adumbrirea celei mai mari sărbători naționale bisericesti, a conțenarului aceluia, care ni-a dat viața națională bisericască și ni-a deschis calea luminii, în care noi umblăm și pe care noi o propovăduim.

Din lumina cerească în care e sălășluit, marele nostru Părinte nu va întârzia să binecuvinteze munca voastră trecută și viitoare și să trimită lumină și căldură nouă din lumina și căldura sa, care să vă lumineze calea și să vă încălzească inimile, însușindu-vă spre nouă și nouă izbândă.

Sunt deplin conștient de datoria ce am d'a fi între voi, nu pentru voi, ci pentru mine, că eu am nevoie de voi, nu voi de mine: eu trebuie din atingerea voastră să mă renes, să întineresc, luând dela voi puteri preaspete pentru restul călătoriei mele. Dar împrejurările, în cari mă găsesco, nu-mi îngăduie plăcerea d'a vă putea vedea încă odată strânsi împrejurul meu, cum nu-mi îngăduie mulțumirea d'a împlini o sfântă fiiască datorie față cu acela, căruia îi datoresc nesfârșit de mult, ca fiu suflătesc.

Nu-mi rămâne decât, dacă trupește nu pot fi cu voi, să vă încredințez, că sufletește sunt între voi și vă zic cu energie: înainte, tot înainte pe calea pe cari ați străbătut 25 ani. Înainte, ca să puteți sărbători cu toții și călătoria de o jumătate de veac, tot cu aceeași mulțumire și vigoare, cu care sărbătoriți acum pe cea de un pătrar de veac.

Al vostru, al tuturor iubitor, fost profesor și actual coleg.

București 26 Septemvrie 1909.

Simeon Popescu.

Din România.

Remanierea cabinetului. În urma dimisiunii domnului Auton Carp și a vacanțelor ce existau în guvernul român, domnul I. I. Brătianu, prezidentul consiliului de miniștri a supus aprobării M. Sale Regelui Carol noua formațiune ministerială, după cum urmează: Dl Ioan I. C. Brătianu, prezident al consiliului și ministru de interne; Dl Spiru Haret, ministru al instrucțiunii publice și al cultelor; Dl Emil Costinescu, ministru de finanțe; Dl Al. Djuvara, ministrul afacerilor străine; Dl Toma Stelian, ministru de justiție; Dl V. G. Morjuna, ministrul lucrărilor publice; Dl general Ordăniceanu, ministru de războiu (nou); Dl Al. Constantinescu, ministrul agriculturii și al domeniilor (nou); Dl Mihail Orleanu, ministru al industriei și al comerțului (nou). Decretul regal de aprobare a apărut Sâmbătă în Monitorul Oficial al României, și tot atunci noii miniștri au pus jurământul de fidelitate.

Din protopresbiterate.

Manifestațiune de recunoștință.

— 10 Noemvrie n.

În tractul Iliei pe terenul bisericesc au obvenit schimbări.

Domnul protopresbiter G. Oprea din cauză de morbo s'a văzut necesitat a-și cere pensionarea. Cu trecerea în pensiu a domniei sale s'a numit administrator protopresbiter al Z. Murășan.

Preoțimea tractuală îndată după schimbările acestea și-a ținut de datorință a-și arăta recunoștința față de fostul șef tractual dl protopresbiter G. Oprea, care în restimpul conducerii tractului față de toți s'a arătat foarte binevoitor.

Lucru cuviincios s'a săvârșit din partea preoțimii, când și-a manifestat recunoștința față de un conducător și aceasta învederează, că își știe prețui pe conducătorii buni, de unde e evidentă năzuința spre toate lucrurile plăcute.

Preoțimea tractuală s'a adunat în număr aproape complet și dimpreună cu dl admin. protopresbiter Z. Murășan în corpore s'a prezentat la locuința dnului G. Oprea, unde la dorința tuturor preotul I. Budoiu din Câmpuri-Surduc a ținut o vorbire în numele preoțimii tractuale, prin care s'au descoperit simțăminte inimilor cu exprimarea recunoștinței față de fostul șef al acestui tract.

A fost mișcător momentul când dl protopresbiter G. Oprea atins de manifestația preoțimii, cu care a conlucrat împreună în ogrul bisericii noastre, a mulțumit emoționat, dând și acum povește părintești întru îndeplinirea datorințelor preoțești.

Dl Z. Murășan, admin. prin o vorbire clară de asemenea a exprimat cele mai sincere doriri de bine.

Cu acestea preoțimea acestui tract și-a împlinit o datorință față de fostul șef și a dat dovadă cum știe recompensa pe cel care cu iubire a povăzuit-o.

În fața unor stări de un aer despotice, croite de un soi de oameni prea ambițioși, chiar până la răutate, preoțimea acestui tract și mai bine s'a solidarizat în urma luminării din partea dnului administrator, că nime dintre preoți nu poate fi jignit, numai pentru pofa unor vanități, și nici bărbății nostri în adevăr harnici nu pot fi deăturați dela locurile de onoare, numai pentru că așa voește cutare ori cutare.

Suntem toți doritori de muncă pe toate terenurile și în vederea acestora, rândurile preoțimii s'au strâns tare în jurul dlui admin. Z. Murășan. Dumnezeu să ajute!.

Cineva.

Dela sate.

Sfințire de biserică în Boșorod.

— 29 Octomvrie v.

Lupta ce trebuie să o purtăm noi preoții, ca conducătorii frașei ai poporului nostru, cu diferitele pedeci puse în calea dezvoltării și înaintării poporului, devine din ce în ce mai întetită. Starea în care azi ne aflăm, e o stare de tranziție. În trecutul nostru sbuciumat, cu toate că am cheltuit multă energie și multă putere, nu ne-am putut desvolta așa precum ar fi trebuit și precum în împrejurări mai prielnice am fi putut să ne dezvoltăm. Nu o inerție păcătoasă din trecut e cauza stării noastre înapoiate în raport cu ceea altor neamuri, ci șirul lung de pătimiri și suferințe de cari în lungul nostru traiu de aproape două mii de ani pe acest pământ, nu am fost oruțați. Și că în butul tuturor năpăstuirilor ce au trecut peste noi, nu ne am pierdut ființa ca popor până în ziua de azi, avem să mulțumim soundelor bisericuțe de lemn, dat fiind, că prin ele ni s'au păstrat cele mai de preț comori, limba și legea.

Viața noastră de până acum se asemănează cu viața unui copil orfan, care până la vârsta juniei, lipsit de povești și îndrumări binevoitoare părintești, dibue în întunec și stă neajutorat în fața primejdiilor ce i cad peste cap. Ajungând însă la pcepere, cu cât își simte mai mult întrelăsarile de mai înainte, cu atât mai cu multă osârdie să silește a-și elupa prin sine însuși un loc mai vrednic între oameni. Poporul nostru acum a ajuns la vârsta juniei, abia acum i s'a lărgit pceperea, abia acum își vede starea înapoiată, în care l-a aruncat duhul vremilor vitrege de mai înainte. Conștiința de puterea ce zace în el, conștiința de însușirile alese, cari îi împodobesc sufletul, acum cu lăcomie tinde neamul nostru spre lumină și cultură, singurile mijloace, prin cari un popor poate să-și croiască o soartă mai bună. Conștiința despre însemnătatea cea mare, pe care a avut-o și o va avea biserica și pe viitor în viața noastră, a străbătut în sufletul fiește căruia. Efectul lăririi în cercuri cât mai largi a convingerii despre însemnătatea bisericii în viața noastră este acela, că bisericuțele de lemn scunde și neîncăpătoare, nu mai corăspunzând cerințelor timpului, rând pe rând să dărâmă și în locul lor se înalță lăcașe mărețe întru mărirea lui Dumnezeu și a neamului.

O astfel de bisericuță mică de lemn a putut vedea trecătorul mai până ieri și în comuna fruntașă a Boșorodului, care nici a cincea parte a credincioșilor numitei parohii nu-i putea încăpea.

Anii răi pentru economi n'au îngăduit, ca poporul mai dinainte să se apuce de clădirea altei biserici, cu toate că cea veche amenința cu prăbușire în toată clipa. Lăcașul se cuvine harnicului preot Nicolae Popa, pentru străduința de fier, cu care a căutat să și convingă toți credincioșii despre necesitatea de a zidi fără zăbăvă alt lăcaș dumnezeesc. Răsplata străduințelor și ostenelelor sale puse în serviciul cauzei, acum și-o vede cu ochii, căci în locul bisericuței mici de mai înainte, acum falnic își înalță turnul spre cer o biserică măreță, ca și care în întregul nostru cerc protopresbiterial abia mai este alta. Suma cheltuiții cu ridicarea noului sion, afară de materialul de cărămidă și peatră, pe cari l-a dat comuna, să urocă la 16 mii de coroane. Cu atât mai grea a fost urnirea poporului, cu cât bani gata biserica n'a avut, oi întreaga sumă a trebuit repartisată pe popor, într'un timp, când o boală cumplită pe mulți i-a lăsat fără vitele de lipsă pentru muncirea amărâteii gliei.

Fie care și-a plătit bănuțul din răvașul repartiției lui în nădejdea, că noul sion va fi un mijloc, prin care poporul iară se poate apropia de Dumnezeu, rugându-l să-și îmblânzească mânia cea cu dreptate pornită asupra lui.

Sfințirea noului lăcaș dumnezeesc s'a făcut cu multă solemnitate Luni în 26 Octomvrie v., ziua sfântului mucenic Dimitrie, prin mandatarul Excelenței Sale înalt Preasfințitul nostru Arhiepiscop și Metropolit, prin Preacuvioșia Sa protosinodală și asesor consistorial Dr. Miron E. Cristea, căruia cu această ocazie i s'au făcut cele mai frumoase manifestări de stimă și recunoștință. Venirea Preacuvioșiei Sale prin acest coșt al metropoliei noastre, a fost o adevărată cale de triumf. La Orăștie i s'a asociat P. O. D. protopresbiter al Geoagiei Ioan Popoviciu, care înă și-a ținut de datorință plăcută de a lua parte la praznicul mare al comunei sale natale. În suita lor să mai aflau și vestitul cântăreț brașovean Toma Brenciu și teologul de anul al III-lea Nicodim Cristea. La gara din Piski i-a întâmpinat iubitul nostru șef tractual dl Dr. Cornel Popescu, sub înălțăpta oblăduire a căruia protopopiatul nostru a luat un avânt îmbucurător pe toate terenurile. Din Piski s'a luat drumul de țară spre Boșorod în două trăsuri. Fie ză de Duminecă, poporul de prin toate satele prin cari a trecut, a făcut Preacuvioșiei Sale frumoase ovățiuni.

La Streiu-Sângeorgiu s'a ridicat o poartă triumfală și sentimentele de iubire și alipire ale poporului față de mandatarul Excelenței Sale, în cuvinte bine simțite, le tălmăcește preotul Ieronim Uieș.

Preacuvioșia Sa neașteptându-se la o așa primire caldă și în alte comune, nu numai în Boșorod, răspunde adânc mișcat. La intrarea în hotarul comunei Chitid, o ceată de călăreți, pe cai sprinteni și împolobiți, se pun în fruntea convoiului și însoțesc pe dl mandatar până în Boșorod. În Chitid o altă poartă triumfală. În numele poporului de aici, bătrânul preot Ignatie Cerbicean salută pe dl asesor. Lăsând Chitidul, cortegiul acum sporit cu ceice i s'au adăugat aici, se îndreaptă spre Boșorod. La intrare un arc triumfal impozant. Primirea aici o face în termeni elogiogiși parohul locului N. Popa.

Preacuvioșia Sa mulțamește poporului pentru frumoasa primire ce i s'a făcut și roagă pe Dumnezeu, ca spre acest popor bun și atât de recunosător față de superiorii sei, să-și verse darul și milele sale bogate și între puterile strigăte de „să trăiască“ se duce la casa preotului local, unde a fost încuartirat.

În ziua următoare s'a sfârșit însuși actul sfințirii noului sion. Preacuvioșia Sa a fost asistat la acest act pe lângă cei doi protopopi, de zece preoți din tract. Locul de întrunire ni-a fost școală, unde ne-am îmbrăcat în sfintele odăjdii și în ordine de doi, cântând tropariul „Pogorării Duhului Sfânt“ și între sunetele clopotelor am purces spre biserică. Curtea spațioasă a bisericii era ticsită de lume din Boșorod și din satele de prin jur. Tot poporul era cuprins de o sfială cucernică și senină, când s'a început acul sfințirii apei celei mici. Cântările cantabile le a dat iscusitul cantor dela biserica Sfântului Nicolae din Brașov, dl T. Brenciu, care a stărnit sentimente de admirație în inimile taturor celor de față. Intrându-se în biserică, s'a început sfânta liturgie. Răspunsurile a'oi au fost date de corul tinerimii din Boșorod sub conducerea harnicului învățător T. Popoviciu. După rugăciunea amvonului Prea Cuvioșia Sa dl mandatar arhieresc rostește în mijlocul unei tăceri și ascultări încordate o predică de toată frumusețea, care a fermecat pe toți ascultătorii. Se spune în această predică pătrunzătoare, cum cei dela cârma bisericii află mângăiere deosebită atunci când li se dă prilej de a se coborâ jos la țarma de sub păstorirea lor. Și Prea Cuvioșia Sa după cuvintele apostolului Pavel, a venit cu plăcere să vază turma și să-i dea sfaturi, căci datorința cea mai de căpetenie a unui preot din zilele noastre este aceea de a învăța. De sub această datorință nu se poate subtrage nici un cârturar eșit din sânul neamului nostru. Pentru a putea ținea pept cu valorile patimilor și năcazurilor pe cari viața ni le dă cu prisosință, preoții, cârturarii și poporul trebuie să fie un întreg bine încheiat. Noi suntem ca o clădire, ca și biserica ce s'a sfințit acum. Poporul este fundamentul, iar preoții și cârturarii formează celelalte părți suprapuse. Trebuie întărit fundamentul, căci slăbind acesta, se prăbușește clădirea întreagă și acela cade mai tare, care este pus mai deasupra. Rostul bisericii în viața noastră e adevărit pe deplin. Dacă înă cineva totuși nu er fi pe deplin lămurit asupra lui, acela să știe, că pentru noi Români nu este așezământ mai de lipă ca bisriia. Ea vine la casele credincioșilor ei la toate ocaziunile și se bucură cu cei ce se bucură și versă rouă mângăerii pe inimile celor îndurerați.

În biserică se cultivă legea noastră strămoșască, care cu atât ne este mai scumpă cu cât moșii și părinții au păti-

mit mai mult pentru ea, în biserică ni se cultivă limba, care am sînt o deodată cu laptele din țările noastre. În biserică învățăm supunerea către stăpînire și către cei mai meri. Credința poporului nostru către patrie și tron până acum e neîntrecută.

Trebuie să jrtim chiar și viața pentru bisericile noastre și fericite de aceia cari cu dragă inimă au pus bănuțul din răvașul repartiției lor jrtfă pentru această biserică, căci jrtfa lor e ca a lui Avel. Cu toate că biserică pompoasă acum s'a prelat destinațiunei, datorința totuși nu e îndeplinită, căci așa pe cum e, biserică este o clădire fără vlagă, ca și trupul strămoșului Adam, înainte de a fi suflat creșterea în el sufletul. Pavel apostolul spune: „voi sunteți biserică lui Dumnezeu și Duhul D-lui locuște între voi”.

Pentruca zidurile bisericii să capete viață, e de lipsă ca credincioșii să o cerceteze regulat în Dumineci și sărbători. Cu înnoirea bisericii, trebuie să se înnoiască toți credincioșii, fiind ei petrele vii ale ei. Aceasta nu numai prin premerirea hainelor, ci mai ales prin curățire de păcate. Mijloace de curățire și înnoire ne dă biserică taina mărturisirii păcatelor. Celelalte trepte pentru înaintarea noastră sunt crucea și iubirea de aproapi. Contra crutării păcătueste omul prin risipă, lux și beție. Cea din urmă mai ales ne bîntue pe noi și ne subsapă omenia și bunăstarea. Toți trebuie să ne ferim de această „apă de foc”, care a dus la peire neamuri și seminții întregi. Dragostea creștinească trebuie să ne fie povățuitoare pe toate căările vieții noastre, căci chiar poporul zice: „Unde-i dragoste puțină, acolo găsești pricină”, iar urmările pricinii toți le știu. Românul, ca să se poată feri, trebuie să-și iubească glia moștenită dela părinți și cu nici un preț să nu și o înstrăineze.

Acestea sunt principiile, din cari e țesută predica Prea Cuvioșiei Sale dlui mandatar arhieresc. Sfârșitul a fost acoperit cu puternice strigări de „să trăiască”.

Ia cuvîntul apoi șeful nostru tractual și în cuvinte alese talmăcește sentimentele de stimă și recunoștință ale clerului și poporului din protopopiatul nostru față de dl asesor consistorial Cristea. Adînc mișcat răspunde Prea Cuvioșia Sa spunînd, că dragostea și stima, ce i-a arătat-o de data aceasta poporul românesc din aceste ținuturi frumoase, îi vor fi un puternic impuls de a lura și mai departe cu zel și abnegațiune în via Domnului. Cu acestea actul sfințirii bisericii s'a încheiat și poporul, botzându-se și ungându-se cu sfîntul mir, iese din biserică.

După ce am făcut în frunte cu dl mandatar, vizite familiilor fruntașe din Boșorod, la orele două ne-am intrunit în sala de învățămînt a școlii comunale din loc, unde ni s'a servit masa.

Mîncările au fost dîn cele mai a-lese și gustoase. Laudele și mulțămitele noastre dnei preteșe Popa și celorlalte domne, cari la acest lucru greu și migălos, i-au dat mîna de ajutor. De sine înțeles, că nici toastele nu au lipsit.

Prea Cuvioșia Sa dl asesor ridică paharul în sănătatea și viața îndelungată a Excelenței Sale Înalt Prea Sfințitului nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan, care cum ne spune dl mandatar, cu toate că pe umeri îi apasă povara unei vîrste înaintate și neobosit în lucrarea pentru binele și înaintarea bisericii și a neamului. Puternicele „să trăiască” la adresa preabunului nostru părinte, păreau că nu mai vreu să ia sfârșit.

Frumos și cu mult cumpăt mai toastează dl protopresbiter al tractului nostru, pentru îndelungă sănătatea și viața dlui mandatar, și dl protopop Ioan Popoviciu, pentru preotul locului și pentru membrii comitetului parhial din Boșorod. Preotul A. Popoviciu bea pentru străinii dela banchet, în spațial pentru inspectorul regeșc de școală Popov și pentru notariul cercual Ajtai Géza, cari încă au venit să ia parte la sfințirea bisericii. Mai vorbese apoi, preotul I. Uieți pentru cei doi protopopi de față, preotul Petru Popoviciu pentru dl mandatar arhieresc și teologul Nicodim Cristea, pentru preotimea tractului Hațeg, despre care în timpul din urmă atâtea lucruri bune s'au auzit. În decursul prînzului ne-a delectat mult dl T. Brenciu, cîntându-ne cu măestrie mai multe doine de aici și de dincolo de mîrți. L-au admirat și străinii dela banchet.

Sara la orele 7 s'a început petrecerea cu joc, care a ținut până în zori. Mîndru a fost poporul din Boșorod cu conducătorii lui, că și-au văzut dorința veche îndeplinită, iar noi eram veseli că am putut participa la praznicul lor de bucurie.

Preotul A. Popoviciu.

Nr. 12.313. Plen.

Circulariu

către membrii ordinari și extraordinari ai sinodului protopresbiterial din tractul Iliei.

Prin ordinul consistoriului arhiepiscopale din 2 Noemvrie, 1909 Nr. 12.313 Plen. fiind numit comisariul consistorial pentru alegerea de protopresbiter în tractul Iliei, în conformitate cu regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter §. §. 14, 15 și 16 prin aceasta convoc pe ziua de Mercuri 18 Noemvrie a. c. st. v. le orele 3 după amiază comitetul protopresbiterial, la ședință, în locul central „Ilia”, cancelaria oficiului protopresbiterial, spre a constata calificațiunea candidaților și a compune lista de candidare, ear pe ziua viitoare, Joi în 19 Noemvrie, a. c. st. vechiu convoc sinodul protopresbiterial electoral la locul central în Ilia, anume în biserică. Serviciul divin se va începe dimineața la 7 ore, și după terminarea aceluia la 10 ore a. m. se va deschide ședința sinodului electoral.

Circulariul acesta se trimite fiecărui membru al sinodului protopresbiterial electoral spre știre și conformare.

Sibiu, 2 Noemvrie 1909.

Mateiu Voileanu
comisariu consistorial.

NOUȚĂȚI.

Alegerea dela Caransebeș. Consistoriul diecezan din Caransebeș, în ședința plenară ținută Luni, a pus termen pe 4 Decemvrie n. (21 Noemvrie v.) pentru efectuarea noiei alegeri de episcop pentru vîduvita dieceză a Caransebeșului.

Consistoriul mitropolitan. Pe mîine, Marți, e convocat consistoriul mitropolitan, pentru a i se comunica hotărârile congresului național bisericesc și a lua măsurile necesare pentru executarea acestora.

Schimbări de garnizoană. La primăvară se vor face mai multe schimbări de garnizoană la corpurile noastre de armată. Intre altele: două batalioane dela regimentul de infanterie nr. 2 vor trece de la Sibiu la Brașov, — Dala regimentul de inf. 31: un batalion dela Bălgrad și altul dela Abrud vor veni la Sibiu, un alt batalion va trece la Mostar. — Din reg. de inf. nr. 50: două batalioane trec dela Brașov la Bălgrad, un batalion dela Făgăraș la Mostar. — Dala reg. de inf. nr. 64: stabul la Orăștie, un batalion la Abrud, altul la Trebinie. — Batalionul de vînători nr. 28 merge dela Orăștie la Căminul din Timiș.

Agata Bărsescu. Z'are germane aduc știrea, că dna Agata Bărsescu-Radovici, celebra tragediană, se va stabili în Berlin, unde este angajat la un teatru de frunte și dl Radovici, soțul artistei.

Aeroplan românesc. Dl inginer Aurel Vlaicu, care a stat câteva zile scasă la părinți în comuna Bîntîn, lângă Orăștie, va pleca în zilele acestea în capitala română, ca să înceapă construirea mașinei sale de sburat.

Hymen. Domnul Ioan Montani, publicist, în Arad și Dăoara Leontina Belu, își vor celebra cununia Duminecă, în 21 Noemvrie n. 1909 în biserică gr.-ort. română din Radna.

Procesul senzațional dela M. Tereșopol (Szabadka) se va pertracta din nou la o viitoare sesiune a curții cu jurați. Motivul amănării procesului este împrejurarea, că Maria Haverda era acuzată numai sub titlul de complicitate în crima omorului săvîrșit; în decursul pertractării însă lucrurile s'au schimbat, și s'a cerut ca femeia aceasta să fie acuzată pentru instigație, — care se pedesește cu mai multă asprime decît complicitatea. Astfel, conform legii, va trebui să se țină o nouă pertractare.

Sfințire de local. Ni se anunță, că localul societății „Clubul Român” din Viena s'a sfințit de părintele Dr. Virgil Cioban și s'a deschis ieri Duminecă d. a. Din acest incident s'a aranjat seara o convenire socială bine cercetată în restaurantul „Zam Magistrat”.

Duma împărăției rusești a adoptat un proiect de lege, care admite condamnarea condițională chiar și pentru crime politice. Condamnarea condițională o va rosti curtea cu jurați.

La pol. Arctic-Club va trimite pe exploratorul Peary, să se ducă din nou la polul nord înainte de 1914. Până atunci, tot ce știe Peary, va fi publicat într-o carte specială despre explorările făcute la polul nordic.

Aviz. Onorații cetitori ai „Revistei politice și literare” sunt înștiințați, că numărul 8, de pe luna Noemvrie, al acestei reviste în absența directorului ei va apărea numai la sfârșitul acestei luni, odată cu numărul de pe luna Decemvrie. Blaj Nov. 1909. Redacția „Revistei politice și literare”.

Typaldos. Se scrie din Atena: Din cercetările făcute până acum reiese că Typaldos căpitanul grec dela marină, a avut intențiunea să provoace război civil. El a fost șeful și inițiatorul revoltei. Dînsul a tras primul foc de pe vasele răvătite. Revolta a costat viața mai multor oameni. Nu este deci exclus, ca Typaldos, pe temeiul sentenței roșite de tribunal, să-și ispășească fapta cu viața. Acum se află în închisoare.

Calătoria moștenitorului de tron. Arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa au sosit la Berlin Joi după amiază. La gară au fost primiți cu mare festivitate de împăratul Wilhelm. Dala gară s'au dus cu automobilul la palatul nou dela Potsdam. Sara s'a dat un dîneu de gală.

Decorati. Academia de științe parisiană a conferit medalia de aur la mai mulți aeronauți, între cari se găsesc frații Wright și contele Zeppelin.

Din epoca de peatră. Se scrie din Breslau, că o societate arheologică a făcut lângă Ratibor niște săpături, cari au dat la iveală bustul unei zeițe din lut. Se crede că vechimea acestui bust ar fi de vreo 4 mii de ani. S'au mai descoperit diferite obiecte bine conservate, tot din epoca de peatră.

Derailare. Trenul de marfă nr. 682 pornit dela Arad a deraiat, în urma unui defect la șine, în stația dela Bărzava. S'au sfărmat 12 vagoane încărcate cu mașine agricole. Un frînar a fost rănit.

„Festivitatea crisantemei”, aranjată ieri seara în „Sala Societății”, a fost cercetată, cum era de prevăzut, de un public distins și numeros, în care se găseau și câteva familii române. Sala mare împreună cu celelalte apartamente erau bogat împodobite cu ghirlande de crisanteme și de brezi. Din program amintim, afară de uvertura muzicii militare: cvintetul de Dyorek (pian, 2 violine, — una a dlui Crețu, viola și celo), 5 tablouri vii întocmite de dl Fischer și reprezentînd: Poezie, Munca, Rugăciunea ș. a., cântecele tirolezilor, iar după dans producțiunea actorilor dela teatrul sibian. În șatre s'au vîndut frumoase crisanteme, demele preventivoare servind publicul. Cofetăria, salonașul japonez, biroul tirolez toate erau pline de oaspeți, cari au petrecut una din seriile cele mai plăcute.

Opere postume. În zilele acestea au apărut de odată în Cristiania și în Berlin patru volume din scrierile postume ale dramaturgului norvegian Ibsen, mort în 23 Maiu 1906. Volumele conțin numeroase notițe, date și studii privitoare la lucrările și călătoriile poetului. Se vede din însemnările acestea, că multe persoane ale pieselor lui Ibsen nu sînt figuri fictive, ci sînt figuri cari au trăit de fapt. Editorii au primit manuscrisul dela vîduva poetului, însă nu întreg manuscrisul, — partea cea mai mare o păstrează, conform voinței lui Ibsen, muzeul din Cristiania, și abia mai târziu se vor da publicității. Din enunțările lui Ibsen scrie la Roma și apărute în volumele pomenite reținem una privitoare la politică: Intrădevăr, scrie Ibsen este îngrozitor, că medicii fac esperimente asupra animalelor în interesul științei; er fi cu mult mai cuminte, dacă experimentele le-ar face asupra oamenilor politici.

Execuțiune nenorocită. În zilele trecute un intrat reprezentanții autorității la casa țaranului Vasile Pop în Orlat, ca să-i facă execuțiune din cauza unei amende, la care fusese condamnat Pop pentru un delict forestier. Deoarece țaranul s'a opus, slujbașii au cerut asistență de jandarmi. La vederea acestora Vasile Pop s'a infuriat, a pus mîna pe o furcă de fier și s'a apropiat de un jandarm. Jandarmul l-a provocat să lase furca. Omul însă n'a ascultat; și când din nou s'a aruncat spre jandarm, acesta a slobozit pușca și l-a nimerit în pînțece. Nenorocitul Pop a fost adus îndată la spitalul civil sibian, unde în aceeași zi a încetat din viață.

Economie.

Mașina „Tornado”.

Aducem la cunoștința economilor noștri, că punem la dispoziția obștei mașina „Tornado” pentru sfîrșitul cocenilor (tugurilor, pășilor, paielor) de cocuruz, carea e ușor de transportat, avînd numai 160 chlg. greutate, și ușor de manut, și pe deasupra se poate folosi și la tăiatul altor nutrețuri.

Mașina se poate lua în primire ori cînd dela școala economică consistorială (Waiseng. 9). Cei cari o folosesc, sînt îndatorăți a o duce și a o returna în stare bună pe cheltuiala lor.

Apelăm la cărturarii noștri (preoți, învățători, notari, primari etc.) să atragă atenția economilor din comune asupra acestei mașine.

Sibiu, 7 Noemvrie n. 1909.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru două posturi de profesori (profesoare) ordinari la școala civilă de fete în internat a „Asociațiunii” cu termenul de 1 Decemvrie a. c.

Concurenții la aceste posturi au să-și înainteze cererile până la acest termen comitetului central a „Asociațiunii” din Sibiu (Str. Șaguna nr. 6). Cererile vor fi însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de botez.

2. Certificat despre calificațiunea cerută de legea statului pentru ocuparea posturilor de profesori (profesoare) ordinari la școlile civile de fete, anume: la postul înfăiu cu calificațiune specială pentru limbi și istorie, la postul al doilea cu calificațiune specială pentru științele naturale și matematică și geografie.

3. Certificat despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum.

4. Să arete că știu perfect limba română în vorbire și scriere.

Concurenții aleși vor avea să observe dispozițiile statutului de organizare al școlii.

Profesorul ordinar, până cînd e provizor primește sa'ar anual de 1600 cor., plătiți anticipativ în rate lunare și 300 cor. bani de cuartir, plătiți anticipativ în 4 rate trilunare; devenind definitiv după un an de probă, primește salariu anual 2200 cor., bani de cuartir 600 cor., cuinvenalele obicnuite de cîte 200 cor. și dreptul de pensie la fondul regnicular de pensie al statului, unde va plăti te-xele pre-scrise. Profesoara provizor primește salariu anual 1000 cor. și întreaga întreținere în internatul școlii; devenind definitiv primește salariu anual 1600 cor., întreaga întreținere în internat, cuinvenalele și drept de pensie ca și profesorul. Profesoara pentru locuința și întreținerea în internat va avea să dea mîna de ajutor directoarei la serviciul din internat.

Cererile intrate după termenul concursului nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al Asociațiunii ținută la 11 Noemvrie 1909.

Suluțu
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu
secretar.

Teatru german.

Programul săptămînei acesteia e următorul:

Luni: *Fedora*, dramă.

Marți: *Der fidele Bauer*, operetă.

Mercuri: *Kabale und Liebe*, tragedie.

Joi: *Herbstmännchen*, operetă.

Sămbătă: *Das Modell*, operetă.

Duminecă după amiază: *Frau Iutta's Brautfahrt*, și sara: *Der fidele Bauer*, operetă.

Nr. 224/1909.

(415) 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci de curând vacante, din comunele bisericesti **Albac** (cu 600 cor.) și **Vidra de sus**, postul II. inv. (cu 1000 cor.) și relut de cuartir, locuință și grădină, se publică concurs cu termenul 7 Nov. 1909.

Intregirea salariilor este asigurată și cuincenale să compută dela începutul serviciului în aceste comune bis.

Doritorii a ocupa acest posturi să trimită rugării concursuale cu documentele recerute la oficiul protopresbiterial gr.-or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 27 Octomvrie 1909.

Romul Furdul
protop.

Nr. 559/1909.

(416) 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc vacant diu comuna **Sântuhalm**, protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salar 600 cor., cuartir și lemne de foc.

Cu începutul anului viitor, fundamental 1000 cor. prin întregire dela stat.

Cuincenalele să compută, începând dela alegerea definitivă la această școală.

Cereri instruite conform normelor în vigoare să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial, având înainte de alegere concurenții a se prezenta în biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Deva, 28 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Deva, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 418/1909 prot.

(418) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a III-a **Sânger**, cu filia **Șarombere**, tractul Murăș-Oșorhei, pe baza rezoluției Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan din 26 Mai a. c. Nr. 5854 Bis. prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Refectanții la acest post dela cari să pretinde ca înainte de intrarea în institutul teologic să fi absolvat 8 clase medii au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul indicat și după prealabila încunoștințare a protopresbiterului să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a cânta, predica și eventual a oficia sf. liturghie.

Murăș-Oșorhei, 11/24 Sept. 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Murăș-Oșorhei în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Stefan Russu
protopresbiter.

Nr. 479/1909.

(417) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Sâmbenedic** cu filia **Acoșfalău**, protopresbiteratul Murăș-Oșorheiului pe baza ordinului consistorial de data 1 Septemvrie a. c. Nr. 10281 Bis. se serie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Refectanții la acest post dela cari să pretinde ca înainte de intrare în institutul teologic să fi absolvat 8 clase medii au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul indicat și după prealabila încunoștințare a protopresbiterului să se prezente în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a cânta, predica și eventual a oficia sf. liturghie.

Murăș-Oșorhei 11/24 Septemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Murăș-Oșorhei în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Stefan Russu
protopresbiter.

Nr. 539/1909.

[407] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Noșag**, în protopresbiteratul Devei, în întelesul ordinului consistorial dela 11 August a. c. Nr. 9460 Bis. să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor aşterne cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial și să vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, predica și eventual a celebra.

Deva, 19 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial al tractului Deva.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 346/1909.

(409) 2—3

Concurs.

Pentru al 2-lea post de învățător în comuna **Mag** se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia înștiințare în „Telegraful Român”.

Condiții: 1000 cor. salar, care se va plăti 100 cor. dela biserică, iar 900 cor. dela stat; cuartir în natură și relut de grădină 20 cor.

Candidații să aibă dexteritatea a forma și conduce corul bisericesc în 2—3 voci.

Cereri instruite conform regulamentului școlar se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat mai sus.

Săliște, 21 Octomvrie 1909.

Dr. Ioan Lupș
adm. prot.

Nr. 481—1909.

[410] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia **Cacova-Ierii** cu filia **Mașca** din protopresbiteratul Lupșa ce devine vacantă prin pensionarea parohului Ioan Samoilă, pe baza rezoluțiilor consistoriale Nrii 12607 Bis. 1908 și 6552 Bis. 1909, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Candida și alege se pot concurenții cu cualificație pentru parohiile de clasa I în lipsa acestora însă se admit și concurenții cu cualificație pentru parohiile de clasa II, cari a semenea pot concura la acest post.

Concursele înzestrate cu documentele cerute de § 17 a regulamentului pentru parohii și eventual alte acte recomandatoare, sunt a se înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții — cu prealabila încunoștințare la acest oficiu — se pot înfățișa, până în 8 zile înainte de alegere, și înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. a celebra și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 21 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopop.

Viță de vie altoită

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (381) 11—26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană.

Proprietar: **Fr. Caspari.**

Mediaș, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se informeze înainte de trimiterea comandei, la o persoană cunoscută despre incontestabila corectitudine a susnumitei firme.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiiu, Str. Cîsnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 42—52

Șosoni și ghete de zăpadă
Galosî
de St. Petersburg.

Se fabrică zilnic 60,000 păr.

Singurii contrahenți:
Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detal în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și articole de cauciuc. (413) 2—10

Aviz!

Subscrisul primește **Transporturi** cu carul de mobile și camionul, precum și tot felul de expedițiune, cu prețuri moderate. Strada Honterus Nr. 2. Telephon 46.

Cu stimă: **Jac. Löwy.**

Capital bine speculat.

C a s e l e

din Str. Honterus Nr. 2 și Str. Nouă Nr. 40 sunt de vânzare.

Capital bine speculat!

(382) 8

Deslușiri la **Jac. Löwy,**
Strada Honterus 2.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente recuisite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane**, ornate pentru **Diaconi**, **Patrafire**, **Prapore**, **Steaguri** pentru societăți, **Baldachine** etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire**, **Cruci**, **Cădelnițe**, **Candile**, **Discuri**, **Stea**, **Copie**, **Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 30—52 se execută și încassările numitei firme.